

Bez rezultata

Crnogorski sudovi nijesu donijeli nijednu presudu za djelo korupcije protiv visokih funkcionera. I kada takvi slučajevi stignu do sudova većinom se donošenje odluke odugovlači

Crnogorski sudovi nijesu donijeli nijednu presudu koja se odnosi na visoku korupciju. Kritike zbog nedostatka rezultata u borbi protiv korupcije, a posebno visoke, na adresu crnogorskog sudstva, ali i tužilaštva i policije, stizale su u više navrata sa različitih međunarodnih adresa, kao i od strane domaćeg civilnog sektora i opozicije.

OCJENE: Posljednji izvještaj EK o napretku Crne Gore opet konstatuje da je crnogorsko sudstvo pod političkim pritiskom i da nedostaju rezultati protiv visoke korupcije i organizovanog kriminala.

EK je ocijenila da je to što je Crna Gora do sada uradila dovoljno za dobijanje statusa kandidata, ali da će u fazu otvaranje pregovora o članstvu u EU ući sedam konkretnih uslova među kojima su i jačanje vladavine prava kroz depolitizaciju izbora Sudskog i Tužilačkog savjeta i jačanje profesionalnosti, odgovornosti i nezavisnosti sudija i tužilaca, te borba protiv korupcije i organizovanog kriminala i primjena zakonskog i političkog okvira za antidiskriminaciju.

„Biće potrebna snažna politička volja da bi se značajno poboljšali rezultati u borbi protiv korupcije i uspostavili mjerljivi rezultati u konačnim presudama na svim nivoima”, navodi

NE ZNA RAZLIKU IZMEĐU VISOKE I ADMINISTRATIVNE KORUPCIJE: Vesna Medenica

se u izvještaju.

„Za Crnu Goru je sada ključno da se zakoni pretoče u praksu, u solidne i opipljive rezultate”, kazao je tim povodom evropski komesar za proširenje

Štefan File. „Zakoni se moraju snažno sprovoditi. Traže se ubjedljivi rezultati proaktivnih istraga, tužbi i pravosnažnih presuda. Sprečavanje korupcije i konflikta interesa na svim nivoima treba da bude ojačano”, kazao je on. File je ponovio da je depolitizacija pravosuđa i „profesionalniji, odgovorniji i efikasniji pravosudni sistem od ključnog značaja za pristupanje Crne Gore EU”.

Leopold Maurer, šef delegacije EU u Crnoj Gori ocijenio je da su borba protiv korupcije i organizovanog kriminala veoma bitan prioritet za EU i jedan od najvažnijih rezultata koji mora biti ostvaren za otpočinjanje pregovora. On je kazao da Crna Gora treba da pokaže „veoma dobre dokaze u nekim slučajevima koji treba da se dovedu pred sud i da se sudski procesi na svim nivoima po pitanju korupcije završe”.

STATISTIKA: Predsjednica Vrhovnog suda **Vesna Medenica** kazala je da je „rano da komentariše ocjene o radu sudova koje su stigle iz EU”.

„Moramo imati potpuni pregled i uvid u obrazloženje svih komentara da bi se odredili prema onome što nam je zadatak u budućem procesu reforme”, kazala je ona. Medenica, kao i ministar pravde **Miraš Radović**

ocijenili su preporuke EK kao „dobro-namjerne i podsticajne smjernice za dalji razvoj u oblasti pravosuđa”.

Medenica je početkom godine, komentarišući izvještaj Stejt departmenta za prošlu godinu, koji takođe konstatuje da u Crnoj Gori nema opipljivih rezultata protiv visoke korupcije, te da „vlast utiče na pravosuđe i to najčešće u slučajevima klevete i korupcije i kada su uključene poznate osobe ili zvaničnici”, kazala da ona ne zna razliku između visoke i niske korupcije.

„Mi ne cijenimo optužene da li je to korupcija na visokom ili niskom nivou. Još mi nije poznata ta definicija šta se smatra korupcijom na visokom, a šta na niskom nivou. Da li iznos sredstava koji se na nezakonit način zloupotrebom položaja uzima ili pozicija počinioca u odnosu na radnju koju je počinio“. Medenica je tada kazala da „imamo jednog predsjednika Osnovnog suda koji je osuđen kaznom zatvora na godinu za krivično djelo sa elementima koruptivnosti, a imamo i druge predmete koji su još u procesu kao i postupci protiv ministara, direktora uprava, preduzeća, agencija, sudija, policajaca, carinika”.

U međuvremenu, Vlada je donijela Strategiju borbe protiv korupcije za period od 2010. do 2014. u kojoj se jasno navodi razlika između visoke i administrativne korupcije, a za sudije su organizovane obuke i seminari na temu korupcije.

Prema posljednjem izvještaju Tripartitne komisije, kod osnovnih i viših sudova u Crnoj Gori na kraju prošle godine bilo je ukupno 585 krivičnih predmeta sa elementima korupcije, od kojih je u 390 predmeta odluka pravosnažna. Među osuđenima nema visokih zvaničnika.

Prošle godine, sudeći po podacima iz vladinih odgovora na Upitnik EK,

procesuirane su prijave protiv odgovornih lica AD *Luka Bar*, direktora AMS Crne Gore, direktora JZU Dom zdravlja Ulcinj, načelnika komunalne policije Cetinje, odgovornih lica Sektora za urbanizam u Tivtu, odgovornih lica AD *Plavsko jezero*, direktora DOO *Džemo* iz Bara, sudije Višeg suda u Bijelom Polju zbog primanja mita, protiv rukovodilaca i službenika građevinske inspekcije u Ulcinju, direktora katastarske i osam službenika zbog više krivičnih djela primanja mita i zloupotrebe službenog položaja, više policijskih službenika zbog primanja mita...

Gordana Đurović, ministrica za ekonomske integracije i predsjednica Nacionalne komisije za borbu protiv korupcije komentarisala je nedavno za *Monitor* rezultate borbe protiv „visoke korupcije”: „Imamo i sudskih presuda (dvoje sudija), više sudskih postupaka koji se vode u oblasti izdavanja dozvola, zdravstva, građevinske inspekcije, carine i policije”.

POD POLITIČKIM UTICAJEM: „Nemamo nijednu presudu korupciju na visokim nivoima, a statistika kojom Vlada i čelni ljudi sudstva pokušavaju

pokazati da se bore sa visokom korupcijom su u stvari slučajevi administrativne korupcije”, komentariše za *Monitor* **Vuk Maraš**, direktor monitoring programa Mreže za afirmaciju nevladinog sektora (MANS). On dodaje: „Tako imamo slučajeve protiv

šefova različitih podružnih jedinica državne uprave, saobraćajnih policajaca i medicinskih sestara za sitne iznose, ali nijednu protiv ministara, odnosno članova Vlade, ili pak

sudija Vrhovnog ili Apelacionog suda”.

Maraš smatra da o kapacitetima našeg sudstva da se bavi predmetima visoke korupcije najbolje govori izjava Vesne Medenice da ona ne zna razliku između visoke, u teoriji poznate kao političke korupcije i administrativne. „Ukoliko

čelnica sudstva ne zna tu razliku, besmisleno je očekivati da sudstvo u tom smislu može da pokaže rezultate u borbi protiv visoke korupcije”.

Među presudama protiv korupcije je presuda bjelopoljskom cariniku **Novu Konjeviću** koji je zbog primanja mita u iznosu od deset eura osuđen presudom Višeg suda na kaznu zatvora od godinu dana. Nakon što je Apelacioni sud ukinuo presudu i predmet vratio na ponovni postupak, ovaj je carinik konačno osuđen na šest mjeseci zatvora. Postupak protiv Konjevića pokrenuo je specijalni tužilac za organizovani

Vuk Maraš: „Imamo sudske presude protiv šefova različitih podružnih jedinica državne uprave, saobraćajnih policajaca i medicinskih sestara za sitne iznose, ali nijednu protiv ministara, odnosno članova Vlade, ili pak sudija Vrhovnog ili Apelacionog suda”

Stanko Marić: „Posljednji izvještaj EK potvrdio ono što odavno znamo – da je sudstvo pod političkim uticajem i da nedostaju rezultati borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala. A naši zvaničnici pokušavaju da relativizuju te ocjene i najavljuju neadekvatne mjere koje ne mogu dati rezultate”

kriminal i ratne zločine.

Branimir Radulović iz Udruženja pravnika Crne Gore pitao je otuda sudske vlasti „koliko je koštao ovaj sudski postupak, koliki su bili troškovi advokata, kolika je društvena opasnost ovog djela i zašto je ovo lice provelo 45 dana u pritovru i sve zbog - 10 eura”. Po njegovom mišljenju, radilo se samo o tome da je bio „potreban slučaj koji popravlja statistiku”. Među presudama koje se koriste kao statistika o visokoj korupciji je i presuda policajcu koji je na Autobuskoj stanici u Podgorici uzeo 50 eura od dvoje srpskih državljana kako ih ne bi prijavio zbog toga što su u Crnoj Gori boravili bez prijavljenog boravka.

Stanko Marić, predsjednik Senata Udruženja pravnika Crne Gore kaže za *Monitor* da takve presude ne

rupcije i organizovanog kriminala. „Naši zvaničnici pokušavaju da relativizuju te ocjene i najavljuju neadekvatne mjere koje ne mogu dati rezultate”, ocjenjuje Marić.

On smatra da je najveći „krivac” zbog kog nedostaju rezultati u oblasti visoke korupcije - tužilaštvo, te da veliki broj slučajeva visoke korupcije ni ne dođe do sudstva. „Ali svjedoci smo da i kada takvi slučajevi dođu do suda traju dugo, ili se dešava da se, poput slučaja *Montenegro erlajns* milionske cifre smanjuju na neke sitne iznose”. Policija je čelnike te firme

Prema posljednjem izvještaju Tripartitne komisije, kod osnovnih i viših sudova u Crnoj Gori na kraju prošle godine bilo je ukupno 585 krivičnih predmeta sa elementima korupcije, od kojih je u 390 predmeta odluka pravosnažna. Među osuđenim nema visokih zvaničnika

skog savjeta kog biraju predsjednici države, vlade i parlamenta, izbor samo potvrđuju poslaničnice pozicije u parlamentu koji su „svi do jednog vladini činovnici”

U N U - TRAŠNJA

KORUPCIJA: „Istovremeno, sudstvo je centralizovano. Predsjednik Sudskog savjeta, odnosno Vrhovnog suda je gospodar koji odlučuje o izborima, imenovanju, pokretanju disciplinskih postupaka i svim ostalim stvarima. Ne možemo govoriti o nezavisnom sudstvu sve dok su stvari tako postavljene”.

Problem je i korupcija unutar samog sudstva, upozoravaju naši sagovornici. Prema domaćim propisima korupcija u pravosuđu može se prijaviti direktno nadležnom državnom tužiocu, odnosno kancelariji pri Sudskom savjetu ili Kabinetu predsjednika Vrhovnog suda. U 2009. godini za devet sudija je prestala sudijska funkcija od čega jednom na osnovu osude na zatvorsku kaznu za izvršeno krivično djelo, a preostalih osam na osnovu ličnog zahtjeva, u toku postupka za razrješenje. Prema nedavnom istraživanju CEDEMA-a građani smatraju da je najviše korupcije među carinaskim službenicima i sudijama.

EK je posljednjem izvještaju između ostalog izrazila zabrinutost zbog nepostojanja jasnih i transparentnih kriterijuma i procedura za promociju i sankcionisanje sudija i tužilaca.

Dok se ne promjeni procedura izbora sudskih vlasti i sudija, smatraju naši sagovornici, nezavisnog sudstva neće biti, pa ni rezultata u borbi protiv visoke korupcije.

Milena PEROVIĆ-KORAĆ
Zoran RADULOVIĆ

IMAMO SUDSKIH PRESUDA: Gordana Đurović

doprinosu borbi protiv korupcije već da je pospješuju. „Stvaraju osjećaj nesigurnosti kod građana da nijesmo svi jednaki pred zakonom”.

Marić kaže da je posljednji izvještaj EK potvrdio ono što odavno znamo – da je sudstvo pod političkim uticajem i da nedostaju rezultati borbe protiv ko-

najprije teretila da su državu oštetili za 44 miliona eura, da bi se cifra tokom godina postepeno smanjivala do 450 hiljada eura. Slučaj je odbačen.

Marić podsjeća da je ključni problem sudstva to što je pod političkim uticajem, odnosno da je glavni problem način na koji se bira predsjednik Sud-

(Projekat je podržan od strane Delegacije EU u Crnoj Gori, a svi nalazi su isključivo rezultat istraživanja našeg novinarskog tima)